

Lettische Zeitung

LATVIJA

Nr. 10 (1209) 12. März 1966

Herausgeber: Lettische Volksgemeinschaft in der Bundesrepublik Deutschland e.V. (Lettisches Zentralkomitee).

Redaktion und Verlag

242 Eutin/Holstein

Ferd.-Tönnies-Str. 11.

Druck: Hermann Sönksen, Plön

LATVIJA

LATVIAN NEWSPAPER

Sestdien, 1966. g. 12. marta

Nr. 10 (1209)

Izdevjs: Latviešu centrālā komiteja V. c. Galvenais redaktors Oskars Kalns. Apģ. un redakcija: 242 Eutin/Holst.,

Ferd.-Tönnies-Str. 11,

Deutschland. T. jr. 2470.

Redaktori: Anglijā — A. Liepi-

a, 34 Kingsmead Road, London S. W. 2. T. lr. TUL 7996.

Zviedrijā — J. Rudzītis,

Byggnästareg, I. C. Uppsala.

T. r. 144424, Postgiro 1019 07.

Jauni darbinieki Nacionālā fonda padomē

VAIRĀK ATBALSTĪTĀJU, LIELĀKA INTERESE PAR VĒLĒŠANĀM

Apklusis koklētājs

MIRIS KOMPONISTS UN DIRIĢENTS JĀNIS MEDIŅŠ

Zviedrijas galvaspilsētā Stokholmā, kur
mā 4. martā pēkšņi mira komponists strādāja par archivāru un turpināja

Viktora Kravčenko

svēās pēdās. Piemēram, mūzikas lietpratējs Otto Krolls sarakstījis nēvien grāmatu par Karmenu, kuŗā attēlota divu cilvēku mīlestība Spānijas kalnos un uz mūsu Baltā nama skatuves, ko autors pats piedzīvojis mūsu labāko mākslinieku dotumos (no malas skatoties — tiešām, patīkams laika kavēklis...), bet nule nozdevies arī studijām par lidojošiem šķīvjiem. Kroni visam tomēr uzliek viņa pētījumi un ieteikumi seksuālās mīlestības laukā. Laikam grib konkurēt ar Forelu vai van der Veldi un sasacēties ar Kazanovu vai Don Žuanu.

Neņemam tikai priest, vai tās ir militāras vai vēstures klūdas (vai arī drukas kļūdu velniņa nedarbi), ja ASV kaŗa ministrija — Pentagons — pārvērtusies par Panteonu (LATVIJA Vācijā) un senais romietis Petronijs tagad kļuvis par „lielas mīlestības paraugu“ Pretoniju (Latvija Amerikā)...

Kad Hitlers bija dzīvs, vācieši saucia „Heil!“ Kad viņš tagad ir miris, tie viņu nomētā akmeņiem. Tautu mentalitātē ir liela starpība, un sevišķi atšķirīgi no citiem ir franči. Viņiem Robespjērs ir viņu Robespjērs, Napoleons — viņu Napoleons, un Marseļža — viņu kopējā himna.

Kad Francija bija briesmās, plecu pie pleca kopā stāvēja rojālisti un demokrāti, gollisti un komūnisti.

Par latviešiem gluži to pašu nevarētu teikt. Mūsu galīgi „sarkanie“ savu dvēseli jau sen par pāris rubļiem pārdevuši Kremļa velnam, kas viņiem tuvāks par mūsu senču rijas nelabo. Bet arī dažs labs „baltais“ nav bez sava traipa, jo viņa dvēseli didā cits velns.

Antiņš Stabule

Valentīns Bērzkalns — **Latviešu dziesmu svētku vēsture** DM 44, — **Apgāds LATVIJA**

nedaudz vilcienos pateikt būtisko. Šajā mapē 53 darbi, tie numurēti mapi veidojot laika secībā. Visi uzrāda zināmu rokkraksta līdzību. Un

Māksla pāri okeanam

AMERIKAS LATVIEŠU GLEZNOTĀJU IZSTĀDE STOKHOLMĀ

Domājot par mūsu nacionālās kultūras vērtību apmaiņu visā pasaulē izkaisītās trimdas saimes vidū un vajadzību rūpēties, lai ar šīm vērtībām varētu iepazīties visi, par pirmreizīgu saucama vienošanās, ko Zviedrijas latviešu centrālās padomes finanču nozares vadītājam J. Muchkam izdevās panākt savā pagājušā rudens Amerikas ceļojumā ar turienes latviešu gleznotājiem: Četri Amerikas latviešu kultūras fonda laureāti tēlotājā mākslā — Augusts Annus, Jānis Gailis, Mārtiņš Krūmiņš un Frīdrihs Milts — bija ar mieru, ka Stokholmā tiek rīkota viņu darbu izstāde. Sākumā tā bija plānota jau februārī vai martā, bet aiz tīri tehniskiem iemesliem nācās izvēlēties mazliet vēlāku laiku. Tagad Amerikas latviešu gleznas jau pienākušas Stokholmā, un izstāde notiks no 2. līdz 11. aprīlim Regeeringsgatan 26, konservatīvo partijas telpās.

Šī izstāde būs plaša. Katrs no četriem aizokeana māksliniekiem uz Stokholmu atsūtījis ap 15 un vairāk gleznu. Kopējā klāstā būs redzami 60 līdz 70 darbi. J. Muchks stāsta, ka visi četri gleznotāji Stokholmas izstādei piešķīrot lielu nozīmi, jo esot pārliecināti, ka Eiropā palikušo latviešu prasības un lietpratība ir nopietnāka nekā Amerikā. Komerčiālais moments? Visas Stokholmā izstādītās gleznas būs prādomas. Šai ziņā Amerikas latviešu gleznotāji sa-pratuši naudas kursa nozīmi, tas ir, ka Zviedrijā dolaram pavisam cita vērtība nekā Amerikā. Tālab gleznu pārdošanas cena noteikta zemāka.

slas tuvināšanā. Ievērojot Nikolaja etosu varam droši ļauties viņa fantazijas varas straumei virzienā uz nepiedzīvotām dimensijām. **A. Spoģis**

Tās būs pērkamas par 750 līdz 1000 kronām. Varēs pirkt arī uz nomaksu.

Kaut vai gleznu transporta dēļ izstādes sarīkošana izmaksās dārgi, un nav nekādu cerību, ka izdevumus varētu segt ar apmeklētāju ieejas maksām. Te J. Muchks paskaidro, ka ieejas maksa vispār nav paredzēta. Katrs gleznotājs izdevumu segšanai ziedojis vienu gleznu. Tās tiks izlozētas, loterijas biļetes pārdodot par 10 kronām gabalā. Vai tomēr risks nav pārāk liels? J. Muchks ir optimists, un ne bez pamata: Visādu loteriju Zviedrijas latviešiem ir diezgan daudz. Nopērkot biļeti par 5 kronām, dažkārt ir izredzes laimēt tiros niekus. Šoreiz par 10 kronām var gādīties, ka tiek iegūta nopietna latviešu mākslinieka vērtīga glezna. Pēc Muchka domām nav iemesla bažām arī par gleznu pārdošanu. Ja arī nebūs pircēju visām 60 vai 70 gleznām, tad labam skaitam tomēr. Zviedrijas latviešu vidū ir krietns pulks tēlotājas mākslas cienītāju un vairāki gleznu kolekcionāri, kas regulāri iepērk mākslas darbus. Vienādi vai otrādi, bet izstādes rīkotāji ir pārliecināti, ka pasākums nesagādās zaudējumus ne viņiem pašiem, ne pretimnācīgajiem Amerikas latviešu gleznotājiem. Un pāri praktiskajiem apsvērumiem paceļas ideālais mērķis: Darīt iespējamo, lai pa atsevišķām zemēm un kontinentiem izkaisīto latviešu kultūras vērtības kļūtu kopējas visai trimdas saimei. Šai ziņā Amerikas latviešu gleznotāju izstāde Stokholmā būs ievērojams notikums un piemērs nākotnes plānojumiem.

Rdz.

Lundas universitātes izdevums

JAUNAS PUBLIKĀCIJAS PAR BALTU TAUTU PAGĀTINI UN VALODU

Zviedrijas Lundas universitātes Slavu (un baltu) valodu institūts nupat reiz laidis klajā izdevuma Sprakliga Bidrag 21, un 22. sējumu. Pirmajā no tiem, blakus rakstiem par Japānas ainu valodas problēmām un unguru valodniecības attīstību, uzejams Dr. J. Na epas pētījums (po u valoda) par baltu (jātvingu) cilti poplekšiem, sniedzot arī viņu agrāk s dzīves telpas karti. Tīk rakst K. Draves dibināties uz vecajiem vietu vrdiem un citām ziņām, raudzījis nosācīt, kur k dreiz bijusi Kurzemes lbiešu rietumu un austrumu dialektu sen robeža. Pēc autora domām t gusi no Dīzīrbes uz Sparnes ezera austruma krastu un tīk pa Kalešu mežiem uz Abavu, aiz kuras s kušies kuršu apdzvotie novadi.

Rakstu krājums Sprakliga Bidrag 22. sējuma publicēts ar apakštitulu Miscelanea polonica (gandrīz visi raksti ar ir po u valod), ta u tan skarti ar daudzi baltu valodniecības un vstures jautājumi. Tā prof. K. O. Falka pētījumi tirzti sastopamie lietuviešu vrdū slavizācijas veidi; viš ar rakstījis par vairākiem sen s jātvingu zemes baltiskajiem vietu (ezeru) vrdiem. Ldz ga rakstura darbs (par Vīgru ezera nosaukumu) ir Dr. J. Na epam; p d jais sniedzis ar pētījumu par pašas jātvingu cilti vrdū (The Name of the Jātving). Tīk G. Ulsons (Olsson) referjis par zvejas laivu vrdiem Suva ku apgabalā, bet G. Jau elis publicjis divus 17. gadsimta Polijas dokumentus, kas šatur ar baltiskus vietu un personu vrdus (t k dreiz jo purva r das racju un darve u re istrs). Krjuma p d j rakst J. Na epa par jaunu pievrsas vecajiem jātvingu zemes vietvrdiem; daž dos saldzinjumos izmantoti ar lietuviešu un latviešu valodas fakti.

V l cili p t jumi par baltu (jātvingu) vietvrdiem uc. valodas problēmā n gādmi n kamos Lundas universitātes Slavu valodu institūta izdevums.

K rllis Dravi š

Ciltautu KULTŪRAS DZĪVE

Starptautisku lingvistu biedrību nodibināja 250 valodnieki no 20 nācijām saņāksmē Kīlē. Par prezidentu ievēlēja francūzi Andrē Martinetu, par viceprezidentu prof. Steintu Berlīnē, bet par sekretāru prof. V. Vinteru Kīlē. Biedrības mērķis — apmīnīties ar pētījumiem un veicināt labāku saskari Eiropas valstu vidū. Biedrība izdos arī žurnālu Forum Linguistica.